

ቀዳም ሥዑር

ማያዝያ 11 2006- ዓ.ም. 4/20/2014



“ወትቤ ሲኦል አይ ውእቱ ዝንቱ ዘእም ሥልጣንየ ሥጋ ለቢሶ ዘሞዐኒ፥ መኑ ውእቱ ዝንቱ ዘምድረ ለብሰ፥ ውእቱኪ ሰማያዊ ውእቱ።”

ንባባት፤ ሮሜ 6:3-11፥ ጴጥ 3:15-ፍ፥ ግ.ሓ. 3:12-4:5፥ ማቴ 28:1-10

ምስባክ፡ አንሰ ሰከብኩ ወኖምኩ፥ ወተንግእኩ እስመ እግዚአብሔር አንሥአኒ ኢይፈርህ እምአእላፍ አሕዛብ። “ተገምሰስኩን ድቃስ እውን ወሰደኒ፥እግዚአብሔር ስለ ዘተንስአኒ ካብቶም አእላፍ አሕዛብ አይፈርሕን እየ” መዝ. 3:5

ቀዳም ስዑር እንብሎ ሞት ብሞት ኢየሱስ ስለ ዝተሳዕረት መጃንንቲ ጽልመት አሸኒፉ ንኹሎም ነቶም ካብ አዳም ጀሚሮም መይቶም ዝነበሩ ኣብ ሰማይ ኣብ ሕቕፊ ኣብኡ መሪሒዎም ብምኻዱ እናዘከርና ስዕረት ሞት ኃጢአት ነስተንትን። ቀዳም ሥዑር መበሊኦ መቐድም ትንግሌ ስለ ዝኾነት እያ፥ ኣብ ክንድኦ እሑድ ሰንበት ተሠርዔት ብሥዕረት ትንግሌ ክርስቶስ ተተክኤት። ቅዳሴ አትናቴዎስ ንቀዳም ሥዑርን ንእሑድ ሰንበትን እንኬነጻጽር “ንዑ ናልዕላ ለበኩረ በዓላት እንተ ይእቲ ሰንበተ ክርስትያን ቅድስት. . . ኣዛቲ ዕለት ለነብያት ተወቀት እምኃበ ሕዝበ አይሁድ ተሰወረት ወበኅቤነሰ ፍጹመ አስተርአየት. . . ለለሰሙኑ ትነግሥ . . . ኣዛቲ ዕለት እንተባቲ ብሊት ተጸርዓት ሓዳስ ጽንዓት ኣዛቲ ዕለት እንተባቲ ሙቍሓን ተፈትሑ ወአግብርተ ግዕዙ” ይብል።

ሞት ክርስቶስ ሓዲስ ምዕራፍ ኣብ ታሪኽ ደቅ ሰብ እዩ አምጺኡ። ዕለተ ቀዳም ብሰንበተ ክርስትያን ተተኪኦ፥ መንግስተ ሰማይ ተኸፊቱ፥ ሞት ኣብ ልዕሊ ሰብ ሓንቲ ሓይሊ ከምዘይብላ ገሩ። ቀዳም ሥዑር እተመሓላልፎ መልእኽቲ ንሕና እውን ንኹሉ ካብ አምላኽ ዝግግተና ክንስዕር እም ምስኡ ደቂ ሰማይ ክንከውን የዘኽከረና። ከምቲ ክርስቶስ ክኦል ኩሉ ፈጣሪ እንከሎ መይቱ ኣብ ትሕቲ መሬት ዝተቐብረ ንሕና እውን ንኹሉ ክፍአትና ድኽመትናን ቀቢርና ሓደስቲ ፍጥረት ክንከውን አምላኽ ሎሚ ይሓተና ኣሎ። ነዚ ኣነ ዝተጎግዝክዎ ጉዕዞ ሒዝኩም ናባይ ቅረቡ ይብለና ኣሎ።

ማቴዎስ ንልብና ክትንክፍ ኢሉ ኢየሱስ ክርስቶስ ምስ ሞተ ዘጋጠመ ብኸምዚ ይገልጽ “መጋረጃ ቤተ መቐደስ ካብ ላዕሊ ክሳብ ታሕቲ ኣብ ክልተ ተተርተረ ምድሪ ኣንቀጥቀጠት ኣኻውሕ ድማ ተጨዳ መቐብራት እውን ተኸፍቱ ሞይቶም ዝነበሩ ናይ ብዙሓን ቅዱሳን ሬሳታት ድማ ካብ መቐብራት ወጺኦም ናብታ ቅድስት ከተማ ኣተዉ ንብዙኃት እውን ተራይዎም” (ማቴ 27 51-53) ይብሉና። ምቕዳድ መጋረጃ ቤተ መቐደስ ዘመልክቶ ንኹሎም ደቂ ሰብ ናብ እግዚአብሔር ኣቦ ዝወሰድ መገዲ ከምዝተኸፍተ እዩ (ዕብ 9:15)፤ እቲ ሓዲስ ኪዳን ብደም ክርስቶስ ዝተሓትመ ከኣ ተግባራዊ ክኸውን ጀሚሩ። ኣብ 1ጴጥሮ 3:19 እንተ ኣንበብና ኸኣ ነይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ብቀዳም ናብ ሲኦል ወረደ ነቶም ኣብኡ ተሓይሮም ዝነበሩ ነፍሳት ሓርነት ዝአወጀሉ ምዃኑ ነንብብ። ካብ መቐሕ ፈቲሑ መንግስተ ሰማይ ዝአተወሉ ስለ ዝኾነ ቀዳም ሥዑር ትብሃል።

ኣብዚ ዕለት ካብ ብርሃን ሓዊ (ሓዲስ ፍጥረት) ናብ ብርሃን ንጸልማት ዝቐንጥጥ ካብ ሓዘንን ጓህን ናብ ትንሣኤን ሓጎስን ንሳገር። ኩልና ብርሃን ኸምዓ ትንሣኤ ኣብሪህና ጥምቀትና ሓዲስና ብሓዲስ መንፈስ ምስ ኢየሱስ ሞትና ንትንሥእ።

ኣብ ቅዱስ መጽሓፍ ብፍላይ ኣብ ብሉይ ኪዳን ምልስ ኢልና እንተ ረኤና ብፍላይ ኣብ መጽሓፍ ዘፀአት ናይ እስራኤላውያን ካብ ባርነት ግብጺ ዝወጽኡሉ ነንብብ። እቲ ጉዕዞ ነጻነት ከምዚ ኣብ ጸሎተ ኃሙስ ዝግበር ብሓንሳብ ኮይኖም መስዋዕቲ ናይ በግዕ መስዋዕትን ብሓባር ዝበልዕዎን ይጅምር። ከምቲ ኢየሱስ ሕይወቱ ኣብ ዕለተ ዓርቢ ዝሰውኦ። ኩሎም ኣይሁድ መዓዶ ገዛውቶም በቲ ደም በግዕ ክለኽይዎ ነርዎም ምኽንያቱ እንተዘይ ኮነ መልአኽ እግዚአብሔር መጺኡ ብለይቲ ነቶም በኹሪ ግብጺ ክቐትል እንከሎ ንበኹሪ እስራኤል እውን ክቐትሎም እዩ። በዚ ደም በግዕ ድኒኖም እዚ ኸኣ ኣምሳል ናይእቲ ክርስቶስ ምእንቲ ኩልና ዘፍሰሶ ደም እዩ። ብጥምቀት ካብ ባርነት ኃጢአት ናብ ነጻነትን ሓዲስ ሕይወት ኣምላኽ ንኦቱ።

ኣብ ባህሊ ላቲናውያን እንቋቐሖ ምልክት ትንሣኤ እያ በዚ እዩ “Easter Egg” ዝብሉ ኣብ ጊዜ ትንሣኤ። እዚ ኸኣ ምልክት ናይ ሓዲስ ሕይወት እዩ። ሞት ኢየሱስ ሓዲስ ሕይወት ክህበና እዩ መይቱ። ቅ. ጳውሎስ ነቲ ኣረጊት ቀንጢጥኩም ነቲ ሓዲስ ቦታ ሃብዎ ይብል” ምስ ኢየሱስ ክርስቶስ ክንመውት ከሎና ጥራሕ ኢና ሓዲስ ሕይወት ክንለብስ እንኽእል።

ኣብ ባህሊ ዓድና ቀዳም ስዑር ብዙሕ ነገራት እዩ ዝግበር ንጋሆ ኣብ ቅዳሴ መኃልየ መኃልዩ ኣብ ምጅማር ቅዳሴ ይድገም ‘እመ ተንሥእ ወእንሥእ ኩሎ ሙታነ ኣፈቀሮ እስከ ኣመ ፈቐደ’ እናበሉ ካህናት ኣብ መቐደስ እናዞሩ ይጽልዩ። ድሕሪ ቍርባን ዘሎ ጸሎታት ድያቆን ነኣኩቶ ቅዱሳተ ነሲኣና. . . ይትነሣእ እግዚአብሔር ወይዘረዉ ፀሩ (3ጊዜ) ይብል። እዚ ኹሉ ንሓዲስ ትንሣኤ ክንቀራረብ ምእንቲ እዩ።

ኣብ ቀዳም ሥዑር ድሕሪ ቅዳሴ ሰቲ ይዕደል እዚ ኸኣ ኣብ ሥርዓትና ከምቲ ርግቢት ንኖኅ ማይ ኣይኒ ከምዝፀሃየ ንምርዳእ ናይ ሰላም ምልክት ቆጽሊ ኣውልዕ ሒዛ ዝተመልሰት ከምኡ ከኣ ብናይ ትንሣኤ ክርስቶስ ሰላምን ዕርቅን ከምዝኾነ ንምምልካት “ገብረ ሰላም በመስቀሉ ትንሣኤሁ ኣግሃደ” እናዘመርና ብድሮ ትንሣኤ ታሕጓስና ንምግላጽ ሰቲ ንዕድል። ካህናት ለባስያን ከምኡ ዜማ እናዘሙ ይዕድሉ። ህዝቢ ካብ ገዝኡ ወጺኡ ይቐበል ብሩኽ ትንሣኤ ይግበረልና እናበሉ ምንዮቶም ይገልጹ።

ኣብዚ እንርእዩ ኩሎ ንትንሣኤ ክርስቶስ ክሰናዶ ከምዝግባእ፤ ብግልናን ብሓባርን ንትንሥኤ ክርስቶስ ፍሉይ ምቕርራብ ክንገብር ይግብእና፤ እምብኣር ብዓልና ፍሉይ ክኾነልና እንታይ

ክንብር የድሊ ኢልና ምጻስ ሕልናና ክንብር አሎና። ከም መበገሲ ነዚ ዝሰዕብ ክንርኢ ንኸእል።

- **ሰላም ኣብ ኩሉ ክነግስ ምጽዓር፡-** ቀዳማይ ፍረ ትንሣኤ ክርስቶስ ሰላም እዩ። ሎሚ ሰብ ሰላም ኣብ ኩሉ ዳርጋ ስኢንዎ ኣብ ዘለዎ እዋን ንጉሥ ሰላም ክርስቶስ ሰላሙ ክህበና ምልግኑ። ነቲ ምእንታና ዘፍሰሶ ደሙን ኣብ መስቀል ሞቱን ክንዝክር እዋ ሕይወትና ክንቅይር ክሕግዘና ንለምኖ። ገብረ ሰላም በመስቀሉ እናበልና ክንዝምር እንከሎና ፍሉይ ርድኢት ክህልወና ይግባእ።
- **ብኃጢአትና ንብክ።** ንነሳሕ ደፊርና ሕይወትና ነቐይር። ኣምላኽ ሎሚ ኣብ ልብና ኣብ ሕይወትና ክኣቱ ይኸሕኸሕ ኣሎ እቶ ንበሎ። ኣብ ሰንበት ሆሣዕና ድያቆን “ኣርጎዉ ሆኃተ መኳንንት” እናበለ ዝኳሕኸሐ ሎሚ እውን ይኸሕኸሕ ኣሎ እዋ ንኸፈተሉ። ኣብ ዓመት ሓደ ጊዜ ብግዲ ተናዘዝ ዝብል ሕጊ ቤተ ክርስቲያን ነኸብር።
- **ብእምነት ክንዓቢ ይግባእ።** እምነትና ኣይምዉት ኣይሕይወት ዘለዎ ከይኑ ኣብ ዘለዎ ጊዜ ክንበራብር ምስ ክርስቶስ ክንትንሥእ ፍቓደኛታት ንኹን። ሓዲስ ርክብ ምስ ኣምላኽ ክንፈጥር ኣሎና። ዘሎናዮ ዓይነት ሕይወት ንኣምላኽ ክነለሊ ይሕግዘና የለን እዋ ኣገባብ ኣጸላልያና ከምኡ ኣብ መንፈሳዊ ሕይወትና ዝሕግዝ ሰናይ ግብሪ ንፍጠር።
- **ሰበኽቲ ሓቂ ንኹን።** ሎሚ ሰብ ተለኪፉ ዝተባህለን ዘይተባህለን ከውሪ ንርኢ ኣሎና ስለዚ ሓቀኛ ወረ ክርስቶስ ኣብ ኩሉ ነብጽሕ። ንሕና ኢና ንኢየሱስ እንልክኹ፤ ንሕና ኢና ኣብ ቅድሚ እዚ ጸላም ዝወረሶ ዓለም ብርሃን ኮና እነብርሆ ስለዚ ንበራብር ካብ ድቃስና ንተንስእ።
- **ዕሩፍ ሕይወት ንምራሕ።** ሰብ ሎሚ ህዉኽ ሕይወት ጥራሕ ዝነብር ኮይኑ ኣመት ነፍሱ ረሲዑ ኣብ ጉያን ሃነፍነፍ ኣብ ምባልን ጥራሕ ኣተኹሩ ከይተረድኦ ሕይወት ይሓልፍ ኣሎ። ንኣምላኽን ንሕይወቱን እዩ ዘንጊዑ ዘሎ፤ ስለዚ ሎሚ ክምለስ ክሕደስ ሰላም ዝነገሶ ርጉእን ቅድስና ዘልኦ ክመርሕ ይዕደም ኣሎ።

ኣብዚ ድሮ ብዓለ ትንሣኤ ኣብ ዘሎናዮ እዋን ፍሉይ መልእኽቲ ኣምላኽ ሓዲስ ሕይወት ክንለብስ እዋ ካብ ኣረጊት ጠባይና ኣካይዳ ሕይወትና ክንቅይር ስንድዋት ከምዝኾና እሸታና ንግለጽ። ብኃጢአትና ተኣሚና ኣብ መንበረ ኑዛዜ ቆምና ንነሳሕ ንኣምላኽ ምሓረኒ ኢልና ምስ ሓውናን ሓፍትናን ምሉእ ዕርቂ ንግበር። ኣብ ገዛና ብርሃን ትንሣኤ ክርስቶስ ክኣቱ ንዓድሞ። ብምሉእ ልብና ኣብ ኣምላኽ ክንቀርብ ልብና ነንጽሕ።

ብሩኽ ብዓለ ትንሣኤ ንኹልኹም

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ